ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004 *2009*

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

2008/2235(INI)

22.10.2008

ПРОЕКТОДОКЛАД

относно прилагането в Европейския съюз на Директива 2003/9/ЕО за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище: посещения на комисия LIBE от 2005 г. до 2008 г. (2008/2235(INI))

Комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

Докладчик: Martine Roure

PR_INI

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно прилагането в Европейския съюз на Директива 2003/9/ЕО за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище: посещения на комисия LIBE от 2005 г. до 2008 г.
(2008/2235(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Директива 2003/9/ЕО на Съвета от 27 януари 2003 г. за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище в държавите-членки[1] ("директива за условията на приемане"),

– като взе предвид Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 г. относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите-членки[2] ("директива за процедурата"),

– като взе предвид Регламент (ЕО) №° 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава-членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета страна [3] ("регламент Дъблин II"),

– като взе предвид доклада на Комисията от 26 ноември 2007 г. за прилагането на Директива 2003/9/ЕО от 27 януари 2003 г. за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище в държавите-членки (COM(2007)0745),

– като взе предвид Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС), и по-конкретно членове 5 и 8 от нея,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето,

– като взе предвид докладите на делегациите на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи в Италия (Лампедуза), Испания (Сеута и Мелила, Канарски острови), Франция (Париж), Малта, Гърция, Белгия, Обединеното кралство, Нидерландия, Полша, Дания и Кипър,

– като взе предвид доклада на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (A6-0000/2008),

A. като има предвид, че Директива 2003/9/ЕО за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище, е основен елемент от първата фаза на общия европейски режим за предоставяне на убежище,

[1] ОВ L 31,6.2.2003 г., стр. 18.
[2] ОВ L 326, 13.12.2005 г., стр. 13.
[3] ОВ L 50, 25.2.2003 г., стр. 1.

Б. като има предвид, че директивите за условията на приемане и за процедурата задължават държавите-членки да предоставят на лицата, търсещи убежище, писмена информация за техните права, както и за организациите, които осигуряват помощ; и че, като се имат предвид сложността на процедурите и късите срокове, особено при случаите на ускорена процедура, за лицата, търсещи убежище, и за имигрантите е от първостепенно значение да получат подходящ юридически съвет, да имат достъп до преводач и да получат отнасящите се до тях решения на разбираем за тях език,

В. като има предвид, че е важно да се гарантира, че процедури за предоставяне на убежище (критерии за уважаване или отхвърляне на молба за убежище) са ясни, справедливи, ефективни и съразмерни, с цел да се гарантира ефективен достъп до убежище,

Г. като има предвид, че член 7 от Директива 2003/9/ЕО предоставя на лицата, търсещи убежище, право на свободно движение вътре в държавата-членка, в която са подали молба за убежище, но това право може да бъде ограничавано от държавите-членки,

Д. като има предвид, че Конвенцията за правата на детето защитава правата на всички малолетни, включително на тези, които се намират извън страната им на произход, и че директивата за условията на приемане задължава държавите-членки да отчитат специфичното положение на малолетните, като им предоставят специфични права като правото на образование,

Е. като има предвид, че по време на посещенията си членовете на ЕП са установили многократно, че условията за задържане са непоносими от гледна точка на хигиена, близост, налично оборудване и че задържаните лица не се информират системно за причините за тяхното задържане, за техните права и за степента на напредък при разглеждането на техните молби,

Общи забележки и процедури за предоставяне на убежище

1. изразява съжаление, че извършените посещения са показали, че съществуващите директиви все още се прилагат лошо или изобщо не се прилагат от държавите-членки; изисква Комисията да предприеме необходимите мерки, за да се гарантира въвеждането в националното законодателство и спазването на директивите;

2. изразява съжаление, че Директива 2003/9/ЕО предоставя големи правомощия за оперативна самостоятелност на държавите-членки, особено по отношение на степента и формата на материалните условия за приемане и достъп до труд и медицински грижи, във вреда на хармонизирането на законодателствата на държавите-членки;

3. призовава държавите-членки да проявяват по-голяма солидарност със страните, които са най-засегнати от предизвикателствата на имиграцията, която солидарност да не се изразява само в оказване на техническа и/или финансова помощ; изисква Комисията да проучи възможността да предложи европейски инструмент за

поделяне на разходите, за да се гарантира по-висока ефикасност на държавите-членки и по-висока степен на защита за лицата, търсещи убежище;

4. изисква Комисията да въведе система за постоянни посещения и проверки; изразява желание комисията LIBE да продължи своите посещения, за да се гарантира спазването на общностното право в областта на условията за приемане;

Приемане

5. изразява съжаление, че капацитетът на откритите центрове за настаняване, създадени от някои държави-членки, е недостатъчен и изглежда не отговаря на потребностите;

6. изисква лицата, търсещи убежище, и имигранти да бъдат приемани с предимство в откритите центрове за настаняване и счита, че лицата, търсещи убежище, са особено уязвими и не следва да бъдат обект на ограничаващи свободата мерки;

7. припомня задължението на държавите-членки да гарантират достъп до процедурите за искане на убежище;

8. счита за необходимо да се намери равновесие между скоростта на процедурите, обработката на натрупалите се досиета и справедливото разглеждане на всеки индивидуален случай – особено случаите на ускорени процедури;

Достъп до информация и право на преводач

9. установява, че информацията относно процедурите е до голяма степен в писмена форма, сроковете са твърде кратки и всичко това може да създаде проблем при разбирането на информацията и да се превърне в пречка за действителното упражняване от лицата, търсещи убежище, на техните права при подаване на молбите; изисква на лицата, търсещи убежище, и на имигрантите да бъдат предоставени брошури на няколко езика, в които да се обясняват всички техни права; изисква държавите-членки да предвидят също така информация и с помощта на други средства, включително устни и телевизионни;

10. изразява своето безпокойство от липсата на преводачи, включително по време на официални разговори; изисква държавите-членки да осигурят незабавно публични и безплатни преводачески услуги, при необходимост, по телефона;

11. насърчава държавите-членки да се обърнат за финансова подкрепа към Европейския фонд за бежанци, с цел да се подобри достъпът до информация и особено да се увеличи броят на езиците, на които се предоставя информацията, или нейните носители;

Правна помощ

12. изразява съжаление, че достъпът да безплатна правна помощ изглежда ограничен за лицата, търсещи убежище, и за имигрантите, и че тази помощ се свежда понякога

до предоставянето на списък с имена на адвокати, което означава че лицата, които не разполагат с достатъчни финансови средства остават без такава помощ;

13. припомня, че е изключително трудно да се осигури подходяща правна помощ за задържани лица предвид затрудненатa комуникация с външния свят;

14. отбелязва, че постоянният достъп до адвокати се затруднява, когато задържаните лица се преместват в различни центрове за приемане или задържане;

15. приветства Висшия комисариат на ООН за бежанци и представителите на неправителствени организации за извършената работа по оказване на правна помощ, но счита, че те не могат да заместят държавите при изпълнение на техните отговорности;

16. настоятелно приканва държавите-членки да гарантират безплатна и ефективна публична правна помощ на всички лица, търсещи убежище, и имигранти;

Достъп до здравни грижи

17. изразява съжаление, че в повечето от посетените центрове за задържане лицата, търсещи убежище, и мигрантите се оплакват системно от недостатъчни и неподходящи медицински грижи, от затрудненията да посетят лекар или да разговарят с лекар, както и от липсата на специални грижи (особено за бременни жени, лица, пострадали от изтезания) и лекарства;

18. изисква държавите-членки да разширят сега предлаганото медицинско обслужване, така че то да не се ограничава само до спешни случаи, както и да гарантират умственото здраве;

Достъп до труд

19. изисква Комисията да предложи изменение на член 10 от Директива 2003/9/ЕО, с цел да се осигури по-добър достъп до пазара на труда;

20. изисква държавите-членки да не налагат законови или административни ограничения, които да възпрепятстват достъпа до труд;

Помощ, оказвана от НПО

21. признава огромната работа, извършена от сдруженията при оказване на помощ на лицата, търсещи убежище, и незаконните мигранти;

22. изисква държавите-членки да гарантират безпрепятствен законов или административен достъп на сдруженията до лицата, търсещи убежище, и незаконните мигрантите, включително намиращите се в центрове за задържане;

Задържане

23. изразява съжаление, че държавите-членки все по-често прибягват до мярката задържане; припомня, че задържането трябва да бъде последна мярка, когато се

установи, че всички други мерки, които не предполагат ограничаване на свободата, не са довели до очакваните резултати, че задържането трябва да има определена цел (например експулсиране) и че срокът на задържане трябва да бъде съобразен с постигането на тази цел;

24. припомня, че член 5 от ЕКЗПЧОС дава право на възражение срещу ограничаваща свободата мярка; изисква всички задържани граждани на трета държава да могат да упражняват това право;

25. изразява безпокойство от условията, при които се задържат незаконните мигранти и лицата, търсещи убежище, въпреки че не са извършили престъпление; изисква тези лица да бъдат задържани в отделни сгради, за да се гарантира тяхната закрила;

26. изразява загриженост относно лошото състояние и липсата на хигиена в някои центрове за задържане; припомня, че задължението за достойно приемане трябва да се прилага и спрямо задържани лица; изисква всички центрове, които не отговарят на нормите, да бъдат закрити в най-кратки срокове;

27. установява, че достъпът до медицински грижи, и по-специално до психологически грижи, често е затруднен от условията на задържане; изисква държавите-членки да гарантират наличие на подходящо и независимо денонощно медицинско обслужване в центровете за задържане, включително психологически грижи;

28. приканва държавите-членки да подобрят контактите с външния свят, включително като позволят редовни посещения и като подобрят достъпа до телефон и до интернет във всички центрове за задържане;

Малолетни лица без придружител и семейства

29. припомня, че висшият интерес на детето трябва да се намира в центъра на всяко решение или мярка, отнасящи се до малолетни лица, съгласно Конвенцията за правата на детето;

30. изисква задържането на малолетни мигранти и малолетни лица, търсещи убежище, да бъде по принцип забранено,а задържането на малолетни лица заедно с техните родители да бъде изключителна мярка и да има за цел гарантиране на висшия интерес на детето;

31. призовава държавите-членки, които още не са направили това, да подпишат и да ратифицират безрезервно Конвенцията за правата на детето;

32. припомня, че всички малолетни лица имат право на образование, независимо дали в тяхната страна на произход или извън нея; изисква държавите-членки да гарантират това право, включително когато малолетното лице е задържано; изисква достъпът до образование да се осъществява в Общността и без никаква форма на административно ограничаване, която да води до разделяне на чуждестранните малолетни лица, с цел да се осигури по-добро интегриране на децата и на техните семейства;

33. припомня, че малолетните лица имат право на подходящи развлечения, отговарящи на тяхната възраст, и изисква държавите-членки да гарантират това право, включително когато децата са задържани;

34. изисква държавите-членки да гарантират, че малолетните лица без придружител и семействата се настаняват в отделни центрове, включително когато са задържани, за да не се допуска близост с други възрастни и да се гарантира среда на закрила;

35. изразява желание всички лица, които работят с малолетни лица и малолетни лица без придружител, да имат специализирана подготовка, отговаряща на положението на децата;

Малолетни лица без придружител

36. изисква за всяко малолетно лице без придружител да се назначава независим законен настойник, който да се грижи за неговата закрила; изисква ясно определяне на компетентността и ролята на законния настойник;

37. призовава Комисията да определи задължения за установяване и издирване на член от семейство в Европейския съюз, за да се гарантира, че малолетно лице без придружител може да се събере с член на своето семейство, когато това е в негов интерес;

38. изразява безпокойство по повод на изчезването на малолетни лица без придружител; изисква Комисията и държавите-членки да създадат хармонизирана система за събиране на данни и статистическа информация относно установяването на самоличността на малолетните лица без придружител и оказваната им помощ, с цел водене на борба срещу това явление;

39. изисква Комисията и държавите-членки да създадат хармонизиран и надежден механизъм за установяване на самоличността на малолетни лица без придружител, както и общи правила относно оспорване на възрастта; в тази връзка припомня, че по време на производство за оспорване на възрастта, съгласно предохранителния принцип, съответното лице трябва да се счита за малолетно до приключване на производството, и следователно да се третира като такова;

Семейства

40. припомня, че член 8 от ЕКЗПЧОС гарантира зачитането на личния и семейния живот; изисква държавите-членки да защитават семейното единство;

41. призовава държавите-членки да проучат всички подходящи мерки, различни от мярка за лишаване от свобода, и да докажат, че те не са ефикасни, преди да се пристъпи към задържане на семейства, включващи малолетни лица;

42. изразява желание семействата, които са подали молба за убежище, да имат достъп до семейните служби, до детските служби и да имат достъп до специализирани медицински грижи в рамките на закрилата на децата;

Уязвими лица

43. изисква от Комисията да определи задължителни общи норми за определяне на уязвимите лица, особено пострадали, вследствие на изтезания или търговия с хора;

44. счита, че всяко уязвимо лице, поради особеното си положение, не трябва да бъде задържано, тъй като това ще има съществено отражение върху неговото състояние;

45. настоятелно приканва държавите-членки да гарантират специализирана помощ за уязвимите лица и за лицата, пострадали от изтезания и търговия с хора, особено психологическа помощ, за да се гарантира тяхната закрила; изисква персоналът, който се намира в контакт с уязвими лица, включително персоналът, който разглежда молба за убежище, да имат специална подготовка;

Дъблинска система

46. изразява безпокойство от увеличаването на броя на задържаните лица в рамките на Дъблинската система и от почти системното прилагане на мерки за лишаване от свобода в някои държави-членки; изразява желание тези лица да не бъдат задържани, когато няма риск от бягство и когато този риск не е доказан от държавата-членка;

47. изразява съжаление, че някои държави-членки ограничават достъпа на лицата, за които важи Дъблинската система, до нормите за приемане; изисква Комисията да определи ясно, че Директива 2003/9/ЕО се прилага и спрямо тези лица, за да се гарантира, че същите могат да упражняват целия комплекс от права;

48. възлага на своя Председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.